

LEVENSLIJSSEN

Bij ons stond gewoon appelmoes op tafel

PvdA-senator en burgemeester Joyce Sylvester leerde het belang van pragmatisme van haar pionierende ouders

Louis Hoeks
Den Haag

Pas toen anderen erover begonnen, besefte Joyce Sylvester dat het bijzonder was. In 2008 was de sociaaldemocrate de eerste vrouw van Surinaamse komaf die burgemeester werd. Vijf jaar eerder was ze het eerste 'zwarte' vrouwelijke lid van de Eerste Kamer. Na haar aantreden sprak een van de schaarse overgebleven adellijke senatoren haar aan, tussen de portretten van zeventiende-eeuwse helden. 'Wat leuk om u te ontmoeten, een van mijn voorouders had plantages en was slaavenhouder in Suriname.' Een ongemakkelijke situatie, maar ieder zijn perspectief, beweert de geboren Amsterdamse in een van de senaatszalen, waar de graven van Holland vanaf de wand toekijken.

Al snel voelde ze zich op haar gemak in de senaat. Tot in de Gouden Eeuw woonden de stadshouders in het gebouw en

het heeft nog altijd iets huiselijks, vindt Sylvester. De statige trappen, de zware gordijnen, de muren vol schildertjes, het doet haar denken aan Herengracht 502, de ambtswoning van de Amsterdamse burgemeester. Daar woonde de familie Sylvester 15 jaar lang op de tweede etage, burgemeester Van Thijn en zijn gezin op de vierde. Haar moeder was er huismee-ter: ze ontving het bezoek en organiseerde het onderhoud. Haar vader werkte als ambtenaar bij de sociale dienst.

Sylvester weet nog hoe ze met haar ouders en drie jongere zussen verhuisde van Bos en Lommer naar de ambtswoning. 'We dachten, wat een grote huizen, dat mensen zo wonen!' Van haar moeder leerde Sylvester, sinds 2011 secretaris van de PvdA-senaatsfractie en sinds vijf jaar waarnemend burgemeester van Naarden, dienstbaarheid. 'Je moet jezelf ondergeschikt kunnen maken aan het werk dat op dat moment moet gebeuren', vertelt Sylvester (48) terwijl ze geduldig voor de fotograaf poseert onder het portret van koning Willem II, in de vergaderzaal van de senaat. 'Mijn moeder staalde altijd in de deur.'

Sylvester vertrok snel uit de burgemeesterswoning, omdat ze ging studeren: culturele antropologie, communicatiewetenschappen en later bestuurskunde. Toch ontwikkelde ze een speciale band met Van Thijn, die ze nog vaak raadpleegde, toen ze carrière maakte binnen de PvdA. Harry Borgehous, commissaris van de koningin in Noord-Holland, scoutte senator Sylvester twee decennia later om burgemeester van fusiegemeente Anna Paulowna te worden. Als burgemeester ondekte ze hoezeer Van Thijn haar had geïnspireerd. 'Ed was enorm betrokken en letterlijk dag en nacht bezig met zijn werk.' Vaak klookt ver na twaalfen de bel van de ambtswoning, herinnert ze zich, omdat er veel iemand van de straat was gepolst en de burgemeester een 'inbewingstelling' moest ondertekenen. 'Mijn moeder nam de papieren en legde ze in de lift en Ed nam ze boven door. Vaak wilde hij,

Joyce Sylvester in de vergaderzaal van de senaat. 'Het gebouw heeft iets huiselijks.'

FOTO: MARK HORN

**Dienstbaar
'Je moet jezelf
ondergeschikt kunnen
maken aan het werk'**

**Van Thijn
'Ed was betrokken en
dag en nacht bezig
met zijn werk'**

**Zachte kant
'Ik werk veel met mijn
hoofd, voor muziek
moet ik in m'n lichaam'**

ook midden in de nacht, meer informatie voor hij tekende.'

In 1992 zette een ingrijpende gebeurtenis haar leven op zijn kop. Na zeven jaar journalist te zijn geweest bij Het Parool ontdekte de bestuurskundige haar passie voor cijfers en werd ze controller op het ministerie van Verkeer en Waterstaat. Op een regenachtige maandagochtend, onderweg naar haar werk, ontspoorde haar trein vlak na station Hoofddorp. Werkmannen hadden iets op het spoor laten sinteren en de vertragede trein reed extra hard. Er vielen 5 doden en 33 gewonden. De 27-jarige Sylvester was de enige overlevende in haar coupé en het zwaarst gewond van de hele trein. 'Ik weet nog dat ik bijkwam en vroeg: "Waar ben ik, ik heb een afspraak." Toen zeiden ze: "U bent al een paar dagen verder. U bent geopereerd."'

Zes jaar van revalidatie volgden, met talloze operaties. De zevenkampster moest stoppen met atletiek en treinreizen werd een beladen gebeurtenis. Ze besloot dicht bij huis te gaan werken en vond een baan als adviseur van de gemeentesecretaris van Amsterdam, partijgenote Matjanne Sint. Het bracht haar dichterbij de politiek en de PvdA. Haar karakter veranderde ook. 'Ik heb een zakelijke inslag, maar na het ongeval ging mijn warmere, Surinaamse kant meer open. Lekker

koken, zorgen dat het gezellig is en met mensen bezig zijn. Mijn aalbaarheid werd verhoogd. Ik kan prima beslissingen nemen en tempo maken, maar ik heb geen naakte ambitie. Ik stap niet over lijken heen.'

Die zachtere kant vindt ook een uitweg in haar liefde voor muziek. Als tiener bezocht ze voor het eerst een opera, *Aida* van Verdi, in het Muziekgebouw. De moeder van een vriendin was verhindert. 'Het was liefde op het eerste gezicht.' Ze ging opera's verzamelen, operareizen maken en zelf zingen, ze bleek een sopraan. 'Ik heb als burgemeester het Korenfeestval in Naarden zingend geopend, samen met bariton Ernst Daniël Smid. Muziek brengt je terug op aarde. Ik werk veel met mijn hoofd, voor muziek moet ik in mijn lichaam.'

Na het ongeluk besloot ze haar profielschrift over privaatsewing weer op te pakken. Daarbij hoorde een nieuwe baan, als organisatieadviseur bij Twynstra Gudde. 'Daar leerde ik mijn eigen werk te creëren

**'Na het treinongeluk
ging mijn warmere,
Surinaamse kant veel meer
open. Mijn aalbaarheid
werd verhoogd'**

en niet te wachten tot er iets komt. En ik ontdekte hoezeer geld levensenergie is.' In 2003 verliet ze Twynstra om senator te worden en haar eigen organisatieadviesbureau op te zetten. Ook werd ze medeoprichter van de raad voor microfinanciering. 'Zodat mensen met opgeheven hoofd in hun bestaanszekerheid kunnen voorzien.'

In de Eerste Kamer consulteerde ze nog geregeld haar promotor, VU-hoogleraar Hendrik Jan de Ru. 'Ik behandelde de eerste periode uitsluitend wetsvoorstellen over liberalisering, zoals de post, NS en Schiphol. Van hem leerde ik op een zakelijke manier tot een afweging komen.' Sylvester speelde vorig jaar december een belangrijke rol bij het pacificeren van collega-senator en partijgenoot Adri Duijvestijn, die dreigde tegen de verhuiderheffing te stemmen, waardoor de coalitie wankelde. Sylvester: 'Het was spannend, maar ik was niet bang dat hij echt eruit zou stappen.'

Rode draad in haar leven, concludeert ze, is pionieren en pragmatisme. 'Mijn ouders leerden elkaar in Nederland kennen. Mijn vader verliet Suriname om de mns te volgen, mijn moeder zag in de Libelle een advertentie dat Nederland verpleegsters zocht. Bij ons thuis stonden gewoon doperwijjes met appelmoes op tafel. We waren niet meer in Suriname.'